

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Кузьмівської гімназії
Степанської селищної ради Сарненського
району
Рівненської області

Тетяна ВЕТРОВА.

26 серпня 2024р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
КУЗЬМІВСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ СТЕПАНСЬКОЇ
СЕЛИЩНОЇ РАДИ САРНЕНСЬКОГО РАЙОНУ
РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

НА 2024-2025 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Тип навчального закладу: Заклад загальної середньої освіти «Кузьмівська гімназія» Степанської селищної ради Сарненського району Рівненської області

Тип власності - комунальний.

Мова навчання – українська. Режим роботи – п'ятиденний.

Кількість класів – 9, учнів – 88 .

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітня програма Кузьмівської гімназії Степанської селищної ради Рівненської області є наскрізною, оскільки охоплює освіту на I (початкова освіта), II (базова середня освіта) ступенях навчання.

Освітня програма Кузьмівська гімназія Степанської селищної ради Сарненського району Рівненської області на 2024/2025 навчальний рік розроблена відповідно

- Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту»;
- Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;
- [постанови Кабінету Міністрів України від 23.07.2024 № 841 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні»](#);
- Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 № 2205;
- Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р;
- Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87;
- Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 № 1272 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти»;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 № 1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти»;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 «Про затвердження типових освітніх програм для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» ([у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»](#));
- наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»;

наказами Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795 (зі змінами, внесеними у додаток наказами Міністерства освіти і науки України від 10.08. 2021, № 898, від 29.09. 2021 р. № 1031, від 13.12. 2021 р. №1358, від 02.02. 2022 р. № 96, від 09.02. 2022 № 143, від 11.04. 2022 р. № 324) (гриф Міністерства станом на 01 серпня 2022 року надано 95 модельним навчальним програмам), від 03.08.2022 № 698 та від 12.08.2022 № 743-22 щодо оновлення змісту освітніх програм для учнів 1-11 класів.- наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2015 № 446 «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності»;

- Положення про загальноосвітній навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.08.2010 №778;

- Статуту Кузьмівської гімназії Степанської селищної ради Сарненського району Рівненської області

• [наказу Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 № 1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»;](#)

• [наказу Міністерства освіти і науки України від 07.08.2024 № 1112 «Про затвердження Порядку та умов здобуття загальної середньої освіти в комунальних закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»;](#)

• [наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти».](#)

Освітня програма передбачає досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей), визначених відповідним Державним стандартом загальної середньої освіти.

Освітня програма містить:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою;

- перелік, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей, предметів, логічна послідовність їх вивчення;

- загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні загальної середньої освіти, його розподіл між галузями знань та навчальними предметами за роками навчання;

- опис очікуваних результатів навчання та компетентностей учнів;

- форми організації освітнього процесу, в тому числі в інклюзивних класах та за індивідуальною формою навчання;

- опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Освітня програма схвалюється педагогічною радою гімназії та затверджується директором, оприлюднюється на сайті гімназії.

На основі освітньої програми гімназія складає та затверджує навчальний план на наступний навчальний рік, що конкретизує організацію освітнього процесу.

Навчальний план закладу загальної середньої освіти «Кузьмівська гімназія»

Степанської селищної ради Рівненської області включає в себе:

Дошкільний підрозділ

Діти віком від 1 до 6 років

Шкільний підрозділ

1-9 класи – загальноосвітні класи;

Мова навчання – українська.

Навчальний план шкільного підрозділу охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову, де передбачені години на вивчення окремих предметів інваріантної складової, упровадження спецкурсів, курсів за вибором та індивідуальних занять.

Повноцінність загальної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної частин навчального плану. З метою виконання Державного стандарту освіти забезпечено викладання предметів інваріантної складової, що визначені Типовими навчальними планами для кожного класу, в повному обсязі.

Навчальний план зорієнтований на роботу гімназії за 5-денним навчальними тижнем.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Загальний обсяг навчального навантаження

Кількість класів:

1–4 кл. – 4; 5–9 кл. – 5.

Орієнтовна кількість учнів:

1–4 кл. – 40; 5–9 кл. – 48.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту» (ст. 12).

Середня наповнюваність класів складає:

1–4 кл. – 10; 5–9 кл. – 9 .

Всього класів – 9, учнів – 88, середня наповнюваність – 10.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1–4-х класів складає 3395 годин/навчальний рік: для учнів 1-х класів - 840 годин/навчальний рік, 2-х класів – 840 годин/навчальний рік, 3-х класів – 875 годин/навчальний рік, 4-х класів – 840 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5–9-х класів складає 5395 годин/навчальний рік: для 5-х класів – 980 годин/навчальний рік, 6-х класів – 1067,5 годин/навчальний рік, 7-х класів – 1120 годин/навчальний рік, 8-х класів – 1037,5 годин/навчальний рік, 9-х класів – 1190 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладу загальної середньої освіти «Кузьмівська гімназія»

Степанської селищної ради Рівненської області на 2024-2025 навчальний рік. (додається).

Навчальні плани складені відповідно до Типових навчальних планів:

– **для 1-4-х класів** – за Типовими освітніми програмами для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженими наказом МОіН України від 08.10.2019 р. № 1272 (Савченко О.);

- **для 5-7 х класів** – за Типовою освітньою програмою, затвердженою наказом МОіН України від 19.02. 2021 р. № 235, таблиця 1;

- **для 8-9-х класів** – за Типовою освітньою програмою, затвердженою наказом МОіН України від 20.04.2018 № 405, таблиця 1;

Розділ 1
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
першого циклу початкової освіти - адаптаційно-ігровий
(1-2 класи)

Освітню програму Закладу для 1-2 класів розроблено на основі Типової освітньої програми для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743), на виконання Законів України «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688), розпоряджень Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», від 13.12. 2017 р. № 903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», наказів Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року № 1272 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти», від 03.02.2021 № 140 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 02 листопада 2016 року № 1319 та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України».

Освітню програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентричності і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Освітня програма початкової освіти Закладу (далі – Освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації Закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти (далі - Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

– загальний обсяг навчального навантаження,

– перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей та/або предметів і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення (за Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти під керівництвом Савченко О.Я. та Типовими навчальними планами закладів загальної середньої освіти, які працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»);

– очікувані результати навчання здобувачів освіти;

– рекомендовані форми організації освітнього процесу;

- опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-х класів закладів загальної середньої освіти складає 805 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 2-х класів закладів загальної середньої освіти складає 875 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладу загальної середньої освіти (далі – навчальний план).

У Закладі передбачено варіант навчального плану початкової школи, який відповідає типовій освітній програмі, розробленій під керівництвом О. Я. Савченко, затвердженій наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти» та Типовим навчальним планом закладів загальної середньої освіти, які працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки від 03.02.2021 № 140 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 02 листопада 2016 року № 1319 та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України». Навчальний план містить інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності. Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету. додаткові години варіативної складової у 1-2-х класах НУШ використано для підсилення вивчення української мови, у 1-х класах, які навчаються за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України» - на англійську мову, у 2 кл. – на ЯПС.

Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей

Освітню програму укладено за основними освітніми галузями:

- мовно-літературна, що містить українську мову і літературу та іноземну мову (англійську);
- математична;
- природнича;
- громадянська та історична;
- технологічна;
- інформатична;
- соціальна і здоров'язбережувальна;
- мистецька;
- фізкультурна.

Для кожної освітньої галузі визначено мету та загальні результати навчання здобувачів освіти в цілому. За ними впорядковано обов'язкові результати навчання здобувачів освіти, які є основою для їх подальшого навчання на наступних рівнях загальної середньої освіти.

Мовно-літературна освітня галузь **Українська мова і літературне читання**

Метою початкового курсу мовно-літературної освіти є розвиток особистості дитини засобами різних видів мовленнєвої діяльності, формування ключових, комунікативної та читацької компетентностей; розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому й суспільному житті, у міжкультурному діалозі; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, розвиток мовленнєво-творчих здібностей.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- виховання в учнів позитивного емоційно-ціннісного ставлення до української мови, читання, дитячої книжки, формування пізнавального інтересу до рідного слова, прагнення вдосконалювати своє мовлення;
- розвиток мислення, мовлення, уяви, пізнавальних і літературно-творчих здібностей школярів;
- формування повноцінних навичок читання і письма, уміння брати участь у діалозі, інсценізаціях, створювати короткі усні й письмові монологічні висловлення;
- формування вмінь працювати з різними видами та джерелами інформації;
- ознайомлення учнів з дитячою літературою різної тематики й жанрів, формування прийомів самостійної роботи з дитячими книжками;
- формування умінь опрацьовувати тексти різних видів (художні, науково-популярні, навчальні, медіатексти);
- дослідження мовних одиниць і явищ з метою опанування початкових лінгвістичних знань і норм української мови;
- залучення молодших школярів до практичного застосування умінь з різних видів мовленнєвої діяльності в навчальних і життєвих ситуаціях.

Відповідно до зазначених мети і завдань у початковому курсі мовно-літературної освіти виділено такі змістові лінії: «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовні явища». Змістові лінії реалізуються через такі інтегровані курси і навчальні предмети:

- 1 клас – інтегрований курс «Навчання грамоти»;
- 2 клас – навчальні предмети «Українська мова», «Читання».

Іншомовна освітня галузь **Іноземна мова**

Метою іншомовної освіти для загальної середньої освіти є формування іншомовної комунікативної компетентності для безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, що забезпечує розвиток інших ключових компетентностей і задоволення різних життєвих потреб дитини. Відповідно до окресленої мети, головними завданнями іншомовної освіти у початковій школі є:

1. здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених цією програмою;
2. розуміти на слух зміст автентичних текстів;
3. читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту;
4. здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань;
5. адекватно використовувати досвід, набутий під час вивчення рідної мови та інших навчальних предметів;
6. використовувати в разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів;

7. критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб;
8. висловлювати свої думки, почуття та ставлення;
9. ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування;
10. обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб;
11. ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.

Зміст навчання забезпечується єдністю предметного, процесуального та емоційно-ціннісного компонентів і створюється на засадах опанування іноземної мови в контексті міжкультурної парадигми, що передбачає ознайомлення з культурою народу, чію мову вивчають учні. Такий підхід зумовлює формування готовності до міжкультурної комунікації в межах типових сфер, тем і ситуацій спілкування, визначених навчальною програмою. На кінець 2-го класу учні загальноосвітніх навчальних закладів досягають рівня Pre-A1. Ці рівні характеризують результати навчальних досягнень в кожному виді мовленнєвої діяльності та узгоджуються із «Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти». Відповідно до мети іншомовної освіти та завдань у початковій школі, виокремлено такі змістові лінії: «Сприймання на слух», «Зорове сприймання», «Усна взаємодія», «Усне висловлювання», «Писемна взаємодія», «Писемне висловлювання», «Онлайн взаємодія». Іншомовна комунікативна компетентність виявляється в безпосередньому та опосередкованому міжкультурному спілкуванні. Для формування комунікативної компетентності в умовах безпосереднього спілкування програма пропонує розгортати навчальну діяльність у межах змістових ліній «Сприймання на слух», «Усна взаємодія», «Усне висловлювання». Змістова лінія «Сприймання на слух» передбачає залучення учнів до дій зі сприймання коротких простих запитань, тверджень, вказівок, інструкцій та реагування на них вербально і/ або невербально. Змістова лінія «Усна взаємодія» спрямована на розвиток умінь розпізнавати знайомі слова повсякденного вжитку у знайомому контексті; ставити запитання та давати відповіді про себе та щоденні справи. Змістова лінія «Усне висловлювання» передбачає творення коротких фраз про себе, надавання базової персональної інформації (наприклад, ім'я, адреса, родина, національність). Для становлення комунікативної компетентності в умовах опосередкованого спілкування (на відстані в просторі та часі) запропоновано змістові лінії «Зорове сприймання» (читач – автор), «Писемна взаємодія», «Писемне висловлювання», «Онлайн взаємодія». Усі перелічені змістові лінії забезпечують для учня здобуття досвіду опосередкованого спілкування та опанування низки комунікативних умінь, що дасть змогу учням розвивати комунікативну компетентність. Змістова лінія «Зорове сприймання» передбачає сприймання та розпізнавання знайомих слів у супроводі малюнків. У рамках змістової лінії «Писемне висловлювання» учні навчаються писати короткі фрази для надання базової інформації. Результатом опрацювання змістової лінії «Онлайн взаємодія» є оволодіння вміннями встановлювати базовий соціальний контакт онлайн, вживаючи найпростіші ввічливі форми вітання та прощання, та розмішувати прості твердження про себе у форматі онлайн.

Математична освітня галузь

Математика

Метою навчання математики є різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій засобами математичної діяльності, формування математичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких завдань:

- формування в учнів розуміння ролі математики в пізнанні явищ і закономірностей навколишнього світу;
- формування у дітей досвіду використання математичних знань та способів дій для розв'язування навчальних і практичних задач;

- розвиток математичного мовлення учнів, необхідного для опису математичних фактів, відношень і закономірностей;
- формування в учнів здатності міркувати логічно, оцінювати коректність і достатність даних для розв'язування навчальних і практичних задач.

Реалізація мети і завдань початкового курсу математики здійснюється за такими змістовими лініями: «Числа, дії з числами. Величини», «Геометричні фігури», «Вирази, рівності, нерівності», «Робота з даними», «Математичні задачі і дослідження».

До програми кожного класу подано орієнтовний перелік додаткових тем для розширеного вивчення курсу. Додаткові теми не є обов'язковими для вивчення. Учитель може обрати окремі теми із пропонованих або дібрати теми самостійно з огляду на методичну доцільність та пізнавальні потреби учнів. Результати вивчення додаткових тем не підлягають оцінюванню. Досвід математичної діяльності застосовується у вивченні інших предметів (освітніх галузей) шляхом використання учнями математичних методів чи інших засобів для пізнання дійсності. Рекомендовано раз на два тижні проводити уроки для організації та виконання міжпредметних навчальних проєктів, міні-досліджень тощо.

Природнича, громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна освітні галузі «Я досліджую світ»

Ці галузі реалізуються в інтегрованому курсі за різними видами інтеграції (тематична, процесуальна, міжгалузева; в межах однієї галузі; на інтегрованих уроках, під час тематичних днів, в процесі проєктної діяльності) за активного використання міжпредметних зв'язків, організації різних форм взаємодії учнів. Для розв'язання учнями практичних завдань у життєвих ситуаціях залучаються навчальні результати з інших освітніх галузей.

Метою навчальної програми «Я досліджую світ» є особистісний розвиток молодших школярів на основі формування цілісного образу світу в процесі засвоєння різних видів соціального досвіду, який охоплює систему інтегрованих знань про природу і суспільство, ціннісні орієнтації в різних сферах життєдіяльності та соціальної практики, способи дослідницької поведінки, які характеризують здатність учнів розв'язувати практичні задачі.

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких завдань:

- формування дослідницьких умінь, опанування доступних способів пізнання себе, предметів і явищ природи і суспільного життя (спостереження, обстеження, дослід, практична робота, вимірювання, систематизація, класифікація, встановлення логічної та часової послідовності подій, критична оцінка побаченого (почутого), встановлення зв'язків і залежностей в природі і суспільстві, між станом довкілля і діяльністю людини, впливу поведінки на здоров'я та безпеку, залежності результату від докладених зусиль, аналіз наслідків ризикованої поведінки);

- виховання активної позиції щодо громадянської і соціально-культурної належності себе і своєї родини до України, інтересу до пізнання історії та природи свого краю і країни; пошани до символів держави, ініціативної поведінки у громадських акціях, у відзначенні пам'ятних дат і подій;

- розвиток толерантності у соціальній комунікації, ціннісного ставлення до природи та її пізнання, до приватного життя інших людей, усвідомлення правової відповідальності у ситуаціях застосування норм і правил життя в суспільстві, інші соціальні навички щодо взаємодії і співпраці в різних видах діяльності;

- створення умов для самовираження учнів у різних видах діяльності, становлення екологічно грамотної та соціально адаптованої особистості.

Тематичну основу курсу складають змістові лінії, які визначені Державним стандартом початкової освіти і охоплюють складники названих вище галузей в їх інтегрованій суті, а саме: «Людина» (пізнання себе, своїх можливостей; здорова і безпечна поведінка); «Людина серед людей» (стандарти поведінки в сім'ї, в суспільстві; моральні норми; навички співжиття і співпраці); «Людина в суспільстві» (громадянські права та обов'язки як члена суспільства. Пізнання свого краю, історії, символів держави. Внесок українців у світові досягнення);

«Людина і світ» (толерантне ставлення до різноманітності світу людей, культур, звичаїв); «Людина і природа» (пізнання природи; взаємозв'язок об'єктів і явищ природи; рукотворний світ людини; відповідальна діяльність людини у природі; роль природничих знань і технологій у житті людини; залежність між діяльністю людини і станом довкілля).

Типова навчальна програма дає змогу вчителю самостійно обирати й формувати інтегрований та автономний спосіб подання змісту із освітніх галузей Стандарту, добирати дидактичний інструментарій, орієнтуючись на індивідуальні пізнавальні запити і можливості учнів (рівень навченості, актуальні стани потреб, мотивів, цілей, сенсорного та емоційно-вольового розвитку).

Особливого значення у дидактико-методичній організації навчання надається його зв'язку з життям, з практикою застосування здобутих уявлень, знань, навичок поведінки в життєвих ситуаціях. Педагогічна стратегія, яка опиралась на наслідувальні механізми у розвитку пізнавальних процесів молодших школярів, і передбачала пріоритетне використання зразків, алгоритмів, поетапного контролю й корекції, збагачується полісенсорним підходом, що зумовлює дослідницьку поведінку учнів, сприйняття ними властивостей і якостей предметів і явищ природного і соціального оточення, спрямовуються у сферу пошукової діяльності.

Можливі засоби інтеграції в процесі реалізації програми «Я досліджую світ» передбачають включення учнів в практику виконання різноманітних завдань дослідницького характеру, як от:

- дослідження-розпізнавання;
- дослідження-спостереження;
- дослідження-пошук.

Інформатична освітня галузь

Інформатика

Інформатична освітня галузь починає реалізовуватися з 2-го класу. Метою навчання інформатиці є різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій, формування інформатичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання. Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- формування в учнів уявлення про роль інформаційно-комунікаційних технологій у житті людини;
- формування вмінь описувати об'єкти реальної та віртуальної дійсності різноманітними засобами подання інформації;
- формування початкових навичок інформаційної діяльності, зокрема вмінь опрацьовувати текстову та графічну інформацію;
- формування у дітей початкового досвіду використання комп'ютерної техніки для розв'язування навчальних, творчих і практичних задач;
- розвиток логічного, алгоритмічного, творчого та об'єктно-орієнтованого мислення учнів.

За результатами формування предметної компетентності випускники початкової школи повинні використовувати початкові знання вміння та навички для: доступу до інформації (знання де шукати і як отримувати інформацію); опрацювання інформації; перетворення інформації із однієї форми в іншу; створення інформаційних моделей; оцінки інформації за її властивостями. Програма побудована лінійно-концентрично (з горизонтальним поглибленням).

Технологічна освітня галузь

Дизайн і технології

Зміст технологічної освітньої галузі реалізовується через інтегрований курс «Дизайн і технології».

Метою навчання дизайну і технологій є розвиток особистості дитини засобами предметно-перетворювальної діяльності, формування ключових та проєктно-технологічної

компетентностей, необхідних для розв'язання життєвих проблем у взаємодії з іншими, культурного й національного самовираження.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- формування допитливості, цілісного уявлення про матеріальне і нематеріальне виробництво;
- виховання естетично-ціннісного ставлення до традицій українського народу в праці, декоративно-ужитковому мистецтві;
- набуття досвіду поетапного створення корисних і естетичних виробів у партнерській взаємодії: від задуму до його втілення в матеріалах;
- вироблення навичок раціонального використання матеріалів, безпечного застосування традиційних та сучасних технологій;
- формування культури праці, прагнення удосконалювати процес і результати проєктно-технологічної діяльності, свій життєвий простір.

Реалізація мети і завдань навчального предмета здійснюється за такими змістовими лініями: «Інформаційно-комунікаційне середовище», «Середовище проєктування», «Середовище техніки і технологій», «Середовище соціалізації».

Навчальний матеріал вибудовується навколо актуальних освітніх тем, розв'язання життєвих проблем, встановлення взаємозв'язків з іншими освітніми галузями.

Мистецька освітня галузь

Мистецтво

Метою навчання мистецтва у школі є всебічний художньо-естетичний розвиток особистості дитини, освоєння нею культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва; плекання пошани до вітчизняної та зарубіжної мистецької спадщини; формування ключових, мистецьких предметних та міжпредметних компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- розвиток почуттєвої сфери учнів, набуття ними досвіду емоційно-естетичних переживань;
- пробудження інтересу до пізнання творів різних видів мистецтва; виховання гордості за здобутки рідного мистецтва й поваги до творчості інших етносів та народів;
- формування умінь художнього сприймання, аналізу художньої мови та оцінювання творів мистецтва відповідно до вікових можливостей з використанням мистецької термінології;
- оволодіння способами художньо-творчої діяльності в різних видах мистецтва, комунікації з іншими в художній творчості;
- формування елементарних умінь застосування цифрових технологій у мистецькій творчості і презентації здобутків;
- розвиток мистецьких здібностей, здатності самовираження й керування власними емоційними станами через мистецтво та різні види художньої творчості;
- формування здатності встановлювати асоціації між видами мистецтва; між мистецтвом і явищами довкілля;
- досягнення усвідомлення значення мистецтва в житті людини;
- виховання культури глядача-слухача;
- формування здатності об'єктивно оцінювати творчі здобутки свої та інших.

Реалізація поставленої мети і завдань здійснюється за змістовими лініями: «художньо-творча діяльність», «сприймання та інтерпретація мистецтва», «комунікація через мистецтво», які окреслюють одну з моделей досягнення загальних цілей освітньої галузі та розкривають основну місію загальної мистецької освіти.

Мистецька освітня галузь реалізується через інтегровані предмети вивчення за окремими видами мистецтва: «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво», де відбудеться реалізація упродовж циклу навчання всіх очікуваних результатів галузі.

Фізкультурна освітня галузь

Фізична культура

Метою навчання фізичної культури є всебічний фізичний розвиток особистості учня засобами фізкультурної та ігрової діяльності, формування в молодших школярів ключових фізкультурних компетентностей, ціннісного ставлення до фізичної культури, спорту, фізкультурно-оздоровчих занять та виховання фізично загартованих і патріотично налаштованих громадян України.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких завдань:

- виховання в молодших школярів розуміння значущості занять фізичними вправами, спортивними іграми як важливого засобу зміцнення здоров'я, отримання задоволення, гартування тіла та характеру, самовираження, соціальної взаємодії у процесі фізкультурно-оздоровчої діяльності;
- формування в учнів здатності володіння різними способами рухової діяльності, виконання фізичних вправ; уміння грати в рухливі та спортивні ігри за спрощеними правилами;
- розвиток в молодших школярів здатності встановлювати причинно-наслідкові зв'язки позитивних та негативних чинників щодо стану свого здоров'я та фізичного розвитку;
- використовувати різні способи пошуку корисної інформації у довідникових джерелах, у тому числі за допомогою інформаційно-комунікативних технологій і критичного мислення;
- формування в учнів здатності творчо застосовувати набутий досвід з фізичної культури, використовувати сили природи для зміцнення здоров'я та фізичного вдосконалення;
- розвиток в молодших школярів здатності використовувати навички самоконтролю і самооцінювання свого фізичного стану, дотримуватися санітарно-гігієнічних правил та безпечної поведінки в процесі фізкультурно-оздоровчої діяльності;
- розвиток в учнів здатності спілкуватися і взаємодіяти з дорослими й однолітками, співпрацювати та досягати спільних командних цілей у процесі спортивно-ігрової діяльності, використовувати термінологічний апарат з фізичної культури рідною мовою під час фізкультурно-оздоровчої діяльності;
- виховання в молодших школярів емоційно-ціннісного ставлення до занять фізичною культурою та спортом, здатності добирати фізичні вправи для розвитку фізичних якостей з урахуванням індивідуальних можливостей, бажання керуватися правилами безпечної і чесної гри, уміння боротися, вигравати і програвати; формування зацікавленості досягненнями українських спортсменів на Олімпійських іграх та інших спортивних змаганнях.

Зазначена мета і завдання реалізуються за такими змістовими лініями: «Рухова діяльність», «Ігрова та змагальна діяльність».

У початковій школі може здійснюється поділ класів на групи при вивченні англійської мови та інформатики відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517).

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів урахувані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1-х класах - 35 хвилин, у 2-х класах - 40 хвилин.

Відповідно постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688) години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту». В середня наповнюваність перших класів складає 22 учнів, середня наповнюваність других класів - 25 учнів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формувати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного і здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту») з урахуванням досягнень попереднього етапу розвитку здобувачів освіти.

Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Основними формами організації освітнього процесу є: різні типи уроку з використанням інтерактивних методів навчання, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час, дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, дитяче волонтерство тощо.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Типової освітньої програми вчителі використовують внутрішньо-предметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру.

Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, умениях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на

кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).
- завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:
- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування проводяться моніторингові дослідження навчальних досягнень на шкільному рівні, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Освітня програма початкової освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Реалізація освітньої програми початкової освіти забезпечує всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

другого циклу початкової освіти - основний (3-4 класи)

Освітню програму для 3-4 класів розроблено на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти, на виконання Закону України «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688); наказу Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 № 1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти».

У програмі визначено змістові лінії; очікувані результати навчання та відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Навчальний план визначає тижневий обсяг навчального навантаження здобувачів освіти.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності; - узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання; - науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання; - взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Освітня програма окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт) та містить:

- загальний обсяг навчального навантаження;
- перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей та/або предметів і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення (за Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти під керівництвом Савченко О.Я.);
- очікувані результати навчання здобувачів освіти;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу ;
- опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти складає 1820 годин/навчальний рік:

для 3-х класів - 910 годин/навчальний рік;

для 4-х класів - 910 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладу загальної середньої освіти І ступеня (далі – навчальний план).

У Закладі передбачено варіант навчального плану початкової школи, який відповідає типовій освітній програмі, розробленій під керівництвом О.Я. Савченко, затвердженій наказом Міністерства освіти і науки України «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти». Навчальний план містить інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, в якій додаткові години використано на підсилення мовно-літературної галузі.

Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей

Освітню програму укладено за основними освітніми галузями, які орієнтовані на формування ключових компетентностей.

Для кожної освітньої галузі визначено мету та загальні результати навчання здобувачів освіти в цілому. За ними впорядковано обов'язкові результати навчання здобувачів освіти, які є основою для їх подальшого навчання на наступних рівнях загальної середньої освіти.

У освітній програмі (3-4 класи) **мовно-літературну галузь** структуровано через упровадження навчальних предметів «Українська мова», «Літературне читання».

Мовно-літературна освітня галузь

Українська мова

Мета – формування мотивації вивчення української мови; розвиток особистості дитини засобами різних видів мовленнєвої діяльності; формування комунікативної та інших ключових компетентностей; розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому й суспільному житті, у міжкультурному діалозі; розвиток логічного, критичного та образного мислення, мовленнєво-творчих здібностей; формування готовності до вивчення української мови в подальших класах.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- виховання в учнів позитивного емоційно-ціннісного ставлення до української мови, формування пізнавального інтересу до рідного слова, прагнення вдосконалювати своє мовлення;

- розвиток зв'язного мовлення, уяви, пізнавальних здібностей, логічного, критичного та образного мислення школярів;

- формування повноцінної навички письма, уміння брати участь у діалозі, створювати короткі усні й письмові монологічні висловлення;

- дослідження мовних одиниць і явищ з метою опанування початкових лінгвістичних знань і норм української мови;

- залучення молодших школярів до практичного застосування умінь з різних видів мовленнєвої діяльності в навчальних і життєвих ситуаціях.

Реалізація зазначених мети і завдань здійснюється за такими **змістовими лініями**: «Взаємодіємо усно», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовні явища».

Змістова лінія «Взаємодіємо усно» спрямована на формування в учнів початкової школи умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати й оцінювати усну інформацію та використовувати її в різних комунікативних ситуаціях, спілкуватися усно з іншими людьми в діалогічній і монологічній формах заради досягнення певних життєвих цілей.

Змістова лінія «Взаємодіємо письмово» передбачає формування в учнів повноцінної навички письма, умінь висловлювати свої думки, почуття, ставлення та взаємодіяти з іншими людьми в письмовій формі, виявляти себе в різних видах мовленнєво-творчої діяльності.

Змістова лінія «Досліджуємо медіа» спрямована на формування в учнів умінь аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати інформацію в медіатекстах та використовувати її для збагачення власного досвіду, створювати прості медіапродукти.

Змістова лінія «Досліджуємо мовні явища» передбачає дослідження учнями мовних одиниць і явищ з метою опанування початкових лінгвістичних знань, норм літературної вимови та правил українського правопису, формування у школярів умінь послуговуватися українською мовою в усіх сферах життя.

На вивчення української мови в 3 і 4 класах виділено по 122 години (3,5 години на тиждень). Рекомендовано 3 години на тиждень проводити уроки української мови, 1 годину на два тижні – урок розвитку зв'язного мовлення.

Літературне читання

Мета – розвиток особистості молодшого школяра засобами різних видів читацької діяльності; формування читацької, комунікативної та інших ключових компетентностей; збагачення емоційно-ціннісного, естетичного, соціального та пізнавального досвіду; розвиток образного, критичного і логічного мислення та літературно-творчих здібностей; формування готовності до вивчення української та зарубіжної літератури в освітньому закладі II ступеня.

- Досягнення мети передбачає розв'язання таких **завдань**:
- ознайомлення учнів з дитячою літературою різної тематики і жанрів;
- формування в учнів повноцінної навички читання як універсального інструменту функціональної грамотності;
- розвиток інтересу і здатності до самостійної читацької діяльності для задоволення різних потреб читача;
- формування умінь опрацьовувати художні, науково-художні тексти;
- оволодіння прийомами структурно-сміслового і образного аналізу текстів різних видів;
- розвиток образного, критичного, логічного мислення та мовлення;
- формування умінь самостійної роботи з різними видами і джерелами інформації;
- формування прийомів роботи з дитячою книжкою, періодичною, довідковою літературою;
- формування вмінь безпечного і критичного використання медіапродукції, здатності створювати медіапродукти і спілкуватися за допомогою медіазасобів;
- розвиток уяви і здатності виявляти себе у різних видах літературно-творчої діяльності.

Відповідно до мети і завдань предмета «Літературне читання» визначено такі змістові лінії: «Пізнаємо простір дитячого читання»; «Розвиваємо навичку читання, оволодіваємо прийомами розуміння прочитаного»; «Взаємодіємо усно за змістом прослуханого»; «Досліджуємо і взаємодіємо з текстами різних видів»; «Оволодіваємо прийомами роботи з дитячою книжкою»; «Досліджуємо і взаємодіємо з медіапродукцією»; «Перетворюємо та інсценізуємо прочитане; створюємо власні тексти».

Реалізація змістових ліній програми з літературного читання здійснюється процесі особистісно зорієнтованої розвивальної читацької і комунікативної діяльності учнів. Враховуючи потреби та інтереси молодших школярів у пізнанні світу людей, природи, самопізнанні, залучаючи їх до вдумливого читання найкращих дитячих книжок, текстів, різних видів учитель виховує україномовну особистість, компетентного, критично мислячого читача, який розуміє цінність книги, відчуває красу рідного слова, збагачує свій читацький, мовленнєвий і пізнавальний досвід.

Іноземна мова

Головна **мета** навчання іноземної мови у початковій школі полягає у формуванні в учнів комунікативної компетенції, що забезпечується лінгвістичним, мовленнєвим і соціокультурним досвідом, узгодженим з віковими можливостями молодших школярів.

Зміст навчання забезпечується єдністю предметного, процесуального та емоційно-ціннісного компонентів і створюється на засадах оволодіння іноземною мовою у контексті міжкультурної парадигми, що передбачає навчання мови народу, який нею спілкується, та ознайомлення з його культурою. Такий підхід зумовлює формування готовності до міжкультурної комунікації у межах типових сфер, тем і ситуацій спілкування, визначених навчальною програмою. На кінець 4-го класу учні досягають рівня А1. Ці рівні характеризують результати навчальних досягнень у кожному виді мовленнєвої діяльності та узгоджуються із Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання.

Завдання полягає у формуванні вмінь:

- здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою;
- розуміти на слух зміст автентичних текстів;
- читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту;
- здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань;
- адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів;
- використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів;
- критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб;
- висловлювати свої думки, почуття та ставлення;
- ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.

Провідним засобом реалізації вказаної мети є компетентнісний підхід до організації навчання у загальноосвітній школі на основі ключових компетентностей як результату навчання.

Математична освітня галузь

Математика

Метою навчання математики є різнобічний розвиток особистості дитини та світоглядних орієнтацій засобами математичної діяльності, формування математичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- формування в учнів розуміння ролі математики в пізнанні явищ і закономірностей навколишнього світу;
- формування у дітей досвіду використання математичних знань та способів дій для розв'язування навчальних і практичних задач;
- розвиток математичного мовлення учнів, необхідного для опису математичних фактів, відношень і закономірностей;
- формування в учнів здатності міркувати логічно, оцінювати коректність і достатність даних для розв'язування навчальних і практичних задач.

Реалізація мети і завдань **початкового курсу математики** здійснюється за такими **змістовими лініями**: «Числа, дії з числами. Величини», «Геометричні фігури», «Вирази, рівності, нерівності», «Робота з даними», «Математичні задачі і дослідження».

До програми кожного класу подано орієнтовний перелік додаткових тем для розширеного вивчення курсу. Додаткові теми не є обов'язковими для вивчення. Учитель може обрати окремі теми із пропонованих або дібрати теми самостійно з огляду на

методичну доцільність та пізнавальні потреби учнів. Результати вивчення додаткових тем не підлягають оцінюванню.

Досвід математичної діяльності застосовується у вивченні інших предметів (освітніх галузей) шляхом використання учнями математичних методів чи інших засобів для пізнання дійсності. Рекомендовано раз на два тижні проводити уроки для організації та виконання міжпредметних навчальних проектів, міні-досліджень тощо.

**Природнича, громадянська та історична,
соціальна та здоров'язбережувальна освітні галузі
«Я досліджую світ»**

Зазначені освітні галузі реалізуються в інтегрованому курсі за різними видами інтеграції (тематична, процесуальна, міжгалузева; в межах однієї галузі; на інтегрованих уроках, під час тематичних днів, в процесі проектної діяльності) за активного використання міжпредметних зв'язків, організації різних форм взаємодії учнів. Для розв'язання учнями практичних завдань у життєвих ситуаціях залучаються навчальні результати з інших освітніх галузей.

Метою навчальної програми «Я досліджую світ» є особистісний розвиток молодших школярів на основі формування цілісного образу світу в процесі засвоєння різних видів соціального досвіду, який охоплює систему інтегрованих знань про природу і суспільство, ціннісні орієнтації в різних сферах життєдіяльності та соціальної практики, способи дослідницької поведінки, які характеризують здатність учнів розв'язувати практичні задачі.

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких завдань:

- формування дослідницьких умінь, опанування доступних способів пізнання себе та свого організму, предметів і явищ природи і суспільного життя (спостереження, обстеження, дослід, практична робота, вимірювання, систематизація, класифікація, встановлення логічної та часової послідовності подій, критична оцінка побаченого (почутого), встановлення зв'язків і залежностей в природі і суспільстві; між станом довкілля і діяльністю людини, вплив поведінки на здоров'я та безпеку, залежність результату роботи від докладених зусиль; аналіз наслідків ризикованої поведінки);

- виховання активної позиції щодо громадянської і соціально-культурної належності себе і своєї родини до України; інтересу до пізнання історії та природи свого краю і країни; пошани до символів держави, ініціативної патріотичної поведінки у громадських акціях, у відзначенні пам'ятних дат і подій;

- розвиток толерантності у соціальній комунікації, ціннісного ставлення до природи та її пізнання, до приватного життя інших людей, усвідомлення правової відповідальності у ситуаціях застосування норм і правил життя в суспільстві, інші соціальні навички у взаємодії і співпраці в різних видах діяльності;

- створення умов для самовираження учнів у різних видах діяльності, становлення екологічно грамотної та соціально адаптованої особистості.

Тематичну основу курсу складають змістові лінії, які визначені Державним стандартом початкової освіти і охоплюють складники названих вище галузей в їх інтегрованій суті, а саме: «Людина», «Людина серед людей», «Людина в суспільстві», «Людина і світ», «Природа», «Людина і природа».

**Технологічна освітня галузь
Дизайн і технології**

Зміст технологічної освітньої галузі реалізовується через інтегрований курс «Дизайн і технології».

Мета - цілісний розвиток особистості дитини засобами предметно-перетворювальної діяльності, формування ключових та проєктно-технологічної компетентностей, необхідних для розв'язання життєвих проблем, культурного й національного самовираження.

Досягнення мети передбачає виконання таких завдань:

- формування допитливості, цілісного уявлення про матеріальне і нематеріальне виробництво;

- сприяння розвитку естетично-ціннісного ставлення до традицій українського народу в праці, декоративно-ужитковому мистецтві;
- набуття досвіду поетапного створення корисних і естетичних виробів у партнерській взаємодії: від задуму до його втілення в різних матеріалах;
- вироблення навичок раціонального використання матеріалів, безпечного застосування традиційних та сучасних технологій;
- формування культури праці, прагнення удосконалювати процес і результати проектно-технологічної діяльності, свій життєвий простір.

Реалізація мети і завдань інтегрованого курсу «Дизайн і технології» здійснюється за змістовими лініями, які відображають структуру розвитку особистості та завершеного циклу проектно-технологічної діяльності: «Інформаційно-комунікаційне середовище», «Середовище проектування», «Середовище техніки і технологій», «Середовище соціалізації».

Програма надає можливість розв'язувати реальні життєві проблеми, реалізовувати інтегративні та творчі можливості проектно-технологічної діяльності, встановлювати взаємозв'язки з іншими освітніми галузями, співпрацювати з експертами різних професійних сфер за межами школи.

Навчальний матеріал вибудовується навколо актуальних освітніх тем. Розподіл навчальних годин за темами, добір об'єктів проектно-технологічної діяльності вчитель визначає самостійно, враховуючи умови навчання та педагогічну доцільність.

Інформатична освітня галузь

Інформатика

Метою інформатичної освітньої галузі є формування у здобувача освіти інформаційно-комунікаційної та інших ключових компетентностей, здатності до розв'язання завдань з використанням цифрових пристроїв та інформаційно-комунікаційних технологій для розвитку критичного, аналітичного, синтетичного, логічного мислення, реалізації творчого потенціалу, формування активної, відповідальної, безпечної та етичної діяльності в інформаційному суспільстві.

Головними завданнями є формування умінь:

- знаходити та опрацьовувати інформацію із використанням пошукових систем;
- створювати інформаційні об'єкти та опрацьовувати їх у програмних середовищах;
- здійснювати індивідуальну й колективну діяльність в інформаційному середовищі;
- критично оцінювати інформацію для розв'язання життєвих проблем;
- дотримуватися етичних, міжкультурних та правових норм інформаційної взаємодії;
- дотримуватися правил безпечної роботи з комп'ютерними пристроями.

Реалізація мети і завдань навчального предмета здійснюється за змістовими лініями «Інформація. Дії з інформацією», «Комп'ютерні пристрої для здійснення дій із інформацією», «Об'єкт. Властивості об'єкта», «Створення інформаційних моделей. Змінення готових. Використання», «Алгоритми».

Курс розрахований на 105 годин: по 35 годин у кожному класі з розрахунку 1 година на тиждень.

Оцінювання якості підготовки здобувачів освіти з предмету здійснюється в таких аспектах:

- 1) рівень володіння теоретичними знаннями;
- 2) здатність до застосування вивченого матеріалу у практичній діяльності;
- 3) свідоме та відповідальне ставлення до етичних, міжкультурних та правових норм інформаційної взаємодії;
- 4) вміння співпрацювати;
- 5) використання матеріалу із повсякденного життя, навчальних предметів;
- 6) свідоме знання правил безпечної праці.

Мистецька освітня галузь

Мистецтво

Мистецька освітня галузь реалізовується через предмети вивчення за окремими видами мистецтва: **музичне мистецтво, образотворче мистецтво** за умови реалізації упродовж циклу навчання всіх очікуваних результатів галузі та інтегрування навчального змісту.

Метою навчання мистецтва у школі є всебічний художньо-естетичний розвиток особистості дитини, освоєння нею культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва; плекання пошани до вітчизняної та зарубіжної мистецької спадщини; формування ключових, мистецьких предметних та міжпредметних компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких завдань:

- розвиток почуттєвої сфери учнів, набуття ними досвіду емоційно-естетичних переживань, формування мистецьких уподобань та особистісних художніх цінностей;
- поглиблення мотивації до пізнання творів вітчизняного і зарубіжного мистецтва;
- виховання гордості за здобутки рідного мистецтва та толерантного ставлення до мистецтва інших етносів і народів;
- формування умінь художнього сприймання, аналізу художньої мови та оцінювання творів мистецтва, аргументування думки відповідно до вікових можливостей з використанням мистецьких термінів;
- оволодіння способами художньо-творчої діяльності в різних видах мистецтва, комунікації з іншими в художній творчості;
- досягнення розуміння учнями можливостей цифрових технологій щодо їх застосування в мистецькій творчості;
- розвиток здатності самопізнання і самовираження, керування власними емоційними станами через мистецтво і різні види художньої творчості; розвиток креативності й мистецьких здібностей;
- формування здатності встановлювати зв'язок між видами мистецтва, між мистецтвом та іншими сферами знання (літературою, математикою, знаннями про природу, історію тощо); мистецтвом і явищами довкілля;
- усвідомлення значення мистецтва в житті людини та художнього пізнання для власної успішності;
- формування культури глядача-слухача;
- соціалізація учнів через мистецтво, формування здатності об'єктивно оцінювати творчі здобутки свої та інших.

Відповідно до зазначених мети і завдань виокремлено **змістові лінії**: «художньо-творча діяльність», «сприймання та інтерпретація мистецтва», «комунікація через мистецтво», які розкривають основну місію загальної мистецької освіти.

Фізична освітня галузь

Фізична культура

Метою навчання фізичної культури є всебічний фізичний розвиток особистості учня засобами фізкультурної та ігрової діяльності, формування в молодших школярів ключових фізкультурних компетентностей, ціннісного ставлення до фізичної культури, спорту, фізкультурно-оздоровчих занять та виховання фізично загартованих і патріотично налаштованих громадян України.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких завдань:

- виховання в молодших школярів розуміння значущості занять фізичними вправами, спортивними іграми як важливого засобу зміцнення здоров'я, отримання задоволення, гартування тіла та характеру, самовираження, соціальної взаємодії у процесі фізкультурно-оздоровчої діяльності;
- формування в учнів здатності володіння різними способами рухової діяльності, виконання фізичних вправ; уміння грати в рухливі та спортивні ігри за спрощеними правилами;
- розвиток в молодших школярів здатності встановлювати причинно-наслідкові зв'язки позитивних та негативних чинників щодо стану свого здоров'я та фізичного розвитку;

- використовувати різні способи пошуку корисної інформації у довідникових джерелах, у тому числі за допомогою інформаційно-комунікативних технологій і критичного мислення;
- формування в учнів здатності творчо застосовувати набутий досвід з фізичної культури, використовувати сили природи для зміцнення здоров'я та фізичного вдосконалення;
- розвиток в молодших школярів здатності використовувати навички самоконтролю і самооцінювання свого фізичного стану, дотримуватися санітарно-гігієнічних правил та безпечної поведінки в процесі фізкультурно-оздоровчої діяльності;
- розвиток в учнів здатності спілкуватися і взаємодіяти з дорослими й однолітками, співпрацювати та досягати спільних командних цілей у процесі спортивно-ігрової діяльності, використовувати термінологічний апарат з фізичної культури рідною мовою під час фізкультурно-оздоровчої діяльності;
- виховання в молодших школярів емоційно-ціннісного ставлення до занять фізичною культурою та спортом, здатності добирати фізичні вправи для розвитку фізичних якостей з урахуванням індивідуальних можливостей, бажання керуватися правилами безпечної і чесної гри, уміння боротися, вигравати і програвати; формування зацікавленості досягненнями українських спортсменів на Олімпійських іграх та інших спортивних змаганнях.

Зазначена мета і завдання реалізуються за такими **змістовими лініями**: «Рухова діяльність», «Ігрова та змагальна діяльність».

У початковій школі може здійснюється поділ класів на групи при вивченні англійської мови та інформатики відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517).

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів урахувані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 3-4-х класах - 40 хвилин.

Відповідно постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688) години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальний час, передбачений на варіативну складову може бути використаний на предмети інваріантної складової, на проведення індивідуальних та групових занять. Варіативна складова навчального плану закладу освіти визначається закладом загальної середньої освіти самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображається в навчальних планах закладів освіти.

Варіативна складова навчального плану використовується на підсилення *предметів інваріантної складової (українська мова та літературне читання)*.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

Навчальні плани зорієнтовані на роботу за 5-денним навчальним тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

- вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних

ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

- математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

- інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

- екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

- інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

- навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

- культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

- підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **вміння**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими людьми.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Типової освітньої програми або Освітніх програм рекомендується використовувати

внутрішньо-предметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Основними формами організації освітнього процесу є: різні типи уроку з використанням інтерактивних методів навчання, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час, дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, дитяче волонтерство тощо.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Типової освітньої програми вчителі використовують внутрішньо-предметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Навчальні досягнення здобувачів у 3-4 класах підлягають формувальному та рівневому оцінюванню.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти.

РОЗДІЛ 2

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

для 5-6-х класів – перший цикл базової середньої освіти – адаптаційний

Загальні положення

загальні положення

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні (циклі) повної загальної середньої освіти (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання

перелік варіантів типових навчальних планів та модельних навчальних програм

рекомендовані форми організації освітнього процесу

опис інструментарію оцінювання.

Освітню програму для 5-х класів з навчанням українською мовою розроблено на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898, Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 № 1120).

Освітня програма визначає: вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою базової середньої освіти та загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі (в годинах) та його розподіл між освітніми галузями.

Освітня програма включає:

- навчальні плани 5-6-х класів;
- перелік модельних навчальних програм;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- опис інструментарію оцінювання.

Під час розроблення освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії Закладу, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Відповідно до Закону України «Про освіту» метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі базової середньої освіти та його розподіл між освітніми галузями за роками навчання

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-6-х класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) сформовано відповідно до додатку 1 Типової освітньої програми для закладів з навчанням українською мовою.

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	5 клас			6 клас		
			Мінімальне*	Максимальне*		Мінімальне*	Максимальне
Мовно-літературна **	На тиждень		10	13		10	13
	На рік		350	455		350	455
Математична	На тиждень		4	6		4	6
	На рік		140	210		140	210
Природнича	На тиждень		1,5	3		2	5
	На рік		52,5	105		70	175
Соціальна і здоров'язбережувальна	На тиждень		1	3		1	3
	На рік		35	105		35	105
Громадянська та історична	На тиждень		1	2		1,5	3
	На рік		35	70		52,5	105
Технологічна	На тиждень		1	3		1	3
	На рік		35	105		35	105
Інформатична	На тиждень		1	2		1	2
	На рік		35	70		35	70
Мистецька	На тиждень		1	3		1	3
	На рік		35	105		35	105
Фізична культура***	На тиждень		3	3		3	3
	На рік		105	105		105	105
Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами	На тиждень		7,5			9,5	
	На рік		262,5			332,5	

Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень		31			34	
	На рік		1085			119 0	
Гранично допустиме навантаження учнів****	На тиждень		28			31	
	На рік		980				

**** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

Опис інструментарію оцінювання

Відповідно до Рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 01 квітня 2022 р. № 289 основними видами оцінювання результатів навчання учнів є

Загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти (додаток 10).

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

другого циклу базової середньої освіти - базове предметне навчання 7 клас

загальні положення

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні (циклі) повної загальної середньої освіти (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання

перелік варіантів типових навчальних планів та модельних навчальних програм

рекомендовані форми організації освітнього процесу

опис інструментарію оцінювання.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу

З метою належної організації освітнього процесу в 7 класі організовано навчання з інклюзивною формою здобуття освіти для дитини з особливими освітніми проблемами.

Предмет “Громадянська освіта” (0,5 год) через відсутність навчальної програми читається в “Історії України”

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною - у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово),

		грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси;

	технологіях	послугуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна громадянська компетентності і	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній

		роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загально-предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими предметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані

знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища - зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети - виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст - бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні

	викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбіновані уроки.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемні уроки, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Передбачені результати базової середньої освіти

Освітня програма передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Реалізація освітньої програми забезпечує формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для її успішної життєдіяльності, як-от: здатність спілкуватися державною та іноземними мовами, математичної грамотності й обізнаності у галузі природничих наук, техніки і технологій, готовності використовувати інформаційно-комунікаційні технології у своїй діяльності, уміння вчитися впродовж життя, здатності до соціальної комунікації й активності, життя в громадянському суспільстві, володіння навичками підприємницької діяльності, загальнокультурної й екологічної грамотності та готовності до здорового способу життя та інших компетентностей передбачених стандартом освіти.

На реалізацію мети діяльності Закладу при складанні навчального плану використано таблиці до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, які у повному обсязі включають інваріантну частину, сформовану на державному рівні, та варіативну частину, у якій передбачені предмети та курси за вибором, факультативні, індивідуальні та групові заняття відповідно освітніх потреб учнів.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

другого циклу базової середньої освіти - базове предметне навчання (8-9 класи)

Освітня програма загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405) з навчанням українською мовою.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 8-9-х класів
 для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік,
 для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти»

години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

До освітньої програми додано навчальні плани, що пропонують підхід до організації освітнього процесу (Додаток 3).

Години варіативної складової передбачено на :

додаткові години на проведення індивідуальних консультацій та групових занять:

з метеметики у 9 класі - по 1 годині на тиждень;

Курс за вибором «Юний географ-красзнавець» у 8 класі- 2 год на тиждень, у 9 класі – 1 год

Факультатив «Українська вишивка» у 9 класах – по 2 год на тиждень.

Гранично допустиме навчальне навантаження учнів встановлено відповідно до вимог Закону України «Про загальну середню освіту» з урахуванням санітарно-гігієнічних норм.

Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження, що передбачено Постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392, від 30 вересня 2020 р. № 898.

Порядок вивчення окремих навчальних предметів

Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Освітня галузь мови і літератури у навчальних планах реалізується через окремі предмети "Українська мова", "Українська література", "Іноземна мова (англійська)", «Зарубіжна література». В межах галузі «Громадянська та історична» у 5-6му класі вивчається курс «Історія України (Вступ до історії та громадянськ освіти)», у 7-9 класах – предмети « Всесвітня історія», «Історія України», «Громадянська освіта», в 9 класі - «Основи правознавства». Освітня галузь «Мистецтво» реалізується через курс «Мистецтво» у 5-6, 7, 8-9 класах. Освітня галузь «Математика» через предмети «Математика» в 5-6-х класах та «Алгебра», «Геометрія» в 7-9 класах.

Зміст галузі «Технологічна» визначатиметься викладанням у 5-9 класах таких предметів як «Технології». Інформатична галузь через предмет «Інформатика». Освітня галузь «Природнича» - через предмети інтегрованого курсу «Пізнаємо природу» у 5-6 класі, у 7-9 класах – окремі предмети «Біологія», «Географія», «Фізика», «Хімія». Освітня галузь «Соціальна і здоров'язбережувальна» - через інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут» у 5-7 кл, предмети «Основи здоров'я» - у 8-9 класах. Фізкультурна галузь через предмет «Фізична культура».

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» сформоване з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічного забезпечення, для вивчення предмету «Фізична культура» обрано такі модулі:

У 2024-2025 навчальному році визначено такий **порядок викладання предметів, на які виділено не цілу** (дробову: 0,5; 1,5; 2,5 тощо) кількість годин:

	Назва навчального предмету	Спрямування	Клас	Кількість годин за робочим	Кількість годин
--	----------------------------	-------------	------	----------------------------	-----------------

				навчальним планом	I семестр	II семестр
	Зарубіжна література	Навчальний предмет інваріантної складової	5	1,5	2	1
			6	1,5	1	2
			7	1,5	2	1
	Англійська мова	Навчальний предмет інваріантної складової	5	3,5	3	4
			6	3,5	4	3
			7	3,5	3	4
	Інформатика	Навчальний предмет інваріантної складової	5	1,5	1	2
			6	1,5	2	1
	Вступ до історії та громадянської освіти	Навчальний предмет інваріантної складової	5	1,5	0,5	-
			6	2,5	-	0,5
			7	2,5	2	1
	Українська мова	Навчальний предмет інваріантної складової	7	2,5	3	2
	Історія України	Навчальний предмет інваріантної складової	8	1,5	2	1
			9	1,5	1	2
	Географія	Навчальний предмет інваріантної складової	9	1,5	2	1
	Біологія	Навчальний предмет інваріантної складової	7	2,5	2	3

Навчання у школі 8-9 ступеня (базова середня освіта) передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети, інтегровані курси. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову.

Варіативність змісту базової середньої освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Для недопущення перевантаження учнів необхідно враховувати їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо). За рішенням педагогічної ради при оцінюванні учнів дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

Очікувані результати навчання здобувачів базової освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти. Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей 8-9 класи:

Мови і літератури
Суспільствознавство
Мистецтво
Математика
Природознавство
Технології
Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

формування компетентностей;
розвитку компетентностей;
перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
корекції основних компетентностей;
комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки - «суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-9 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Тривалість уроків у 5-9 класах – 45 хвилин.

Перелік навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня (додаток № 1, 2)

Навчальні плани для інклюзивної та індивідуальної форми навчання складаються на основі типових навчальних планів. Індивідуальні навчальні програми та індивідуальні навчальні плани для учнів розробляються педагогічними працівниками за участю одного з батьків (законних представників) відповідно до можливостей дитини і з урахуванням витягу з протоколу засідання психолого-медико-педагогічної консультації.

Відповідно до наказу МОІН України №955 від 10.07.2019 року кількість навчальних годин для організації індивідуальної форми навчання учнів визначається відповідно до кількості предметів інваріантної частини навчального плану за умови виконання вимог Державних стандартів загальної середньої освіти і становить:

- 1-4 класи – 5 годин на тиждень на здобувача освіти;
- 5-9 класи – 14 годин на тиждень на здобувача освіти.

Для індивідуальної форми навчання перелік навчальних предметів, послідовність їх вивчення, кількість годин, що відводяться на вивчення кожного предмета в межах тижневого навантаження визначає індивідуальний навчальний план, який затверджується директором гімназії.

Освітній процес у 4, 7 класах з інклюзивним навчанням здійснюється відповідно до навчального плану гімназії, складеного на основі типових навчальних планів та програм, рекомендованими МОІН для закладів загальної середньої освіти. Відповідно до особливостей інтелектуального розвитку учня може розроблятися індивідуальний навчальний план та індивідуальна навчальна програма (*Постанова КМУ № 872 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах», Наказ МОН України від 08.06.2018р. №609 "Про затвердження примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в ЗЗО та ЗДО»*).

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є:

- 1) поточне оцінювання;
- 2) підсумкове оцінювання (семестрове та річне);
- 3) державна підсумкова атестація учнів.поточне) та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів на предмет їх відповідності вимогам освітньої програми закладу освіти, вибір їх форм, змісту та способу здійснюють педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти.

Поточне та семестрове оцінювання здійснюється за 12-бальною шкалою оцінювання.

Річне оцінювання та державна підсумкова атестація здійснюється за 12-бальною шкалою оцінювання навчальних досягнень і відображається у свідоцтві досягнень, що видається учневі.

Навчальні досягнення учнів, які навчаються за індивідуальною формою навчання, оцінюються відповідно до вимог індивідуальних навчальних програм.

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття початкової, базової середньої вимогам державних стандартів повної загальної середньої освіти здійснюється шляхом їх державної підсумкової атестації.

Кожен учень має пройти державну підсумкову атестацію на кожному рівні повної загальної середньої освіти, крім випадків, визначених законодавством.

Зміст, форми і порядок проведення державної підсумкової атестації випускників на кожному ступені навчання визначаються і затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

У разі вибуття учня із закладу освіти (виїзд за кордон, надання соціальної відпустки, призов на військову службу тощо) оцінювання може проводитися достроково або в екстернатній формі (у відповідному закладі).

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з таких компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей)

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розроблення рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Інструменти для здійснення моніторингу системи внутрішнього забезпечення якості освіти регламентовано шкільним Положенням про моніторинг якості освітнього процесу, затвердженим на засіданні педагогічної ради, протокол № 1 від 26.01.2010 року.

Для забезпечення академічної доброчесності в освітньому закладі (ст.42 Закону України «Про освіту»), запобігання порушень академічної доброчесності (*академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, необ'єктивне оцінювання, шахрайство, хабарництво, несанкціонована співпраця, службова недбалість, зловживання впливом*), посилення відповідальності за порушення академічної доброчесності, всі учасники освітнього процесу дотримуються Положення про академічну доброчесність, затвердженого на засіданні педагогічної ради школи, протокол № 14 від 17.09.2018р..

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнуті до повторного проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); при моніторингу якості знань не зараховуються результати участі у I етапі (шкільному) Всеукраїнських учнівських олімпіадах, конкурсах – робота учасника анулюється, не оцінюється. У разі повторних випадків списування учень не допускається до участі в інших олімпіадах, конкурсах.

За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники освітнього закладу можуть бути притягнуті до такої академічної відповідальності:

- при необ'єктивному оцінюванні результатів навчання здобувачів освіти педагогічному працівнику рекомендується опрацювати критерії оцінювання знань. Факти систематичних порушень враховуються при встановленні кваліфікаційної категорії, присвоєнні педагогічного звання, щорічної винагороди;

- спотворене представлення у методичних розробках, публікаціях чужих ідей, використання інформації без посилань на джерела, фальсифікація наукових досліджень, неправдива інформація про власну освітню діяльність є підставою для відмови в присвоєнні або позбавленні раніше присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;

- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади;

- надання освітніх послуг за певну незаконну винагороду матеріального чи нематеріального характеру є підставою для притягнення педагогічного працівника до відповідальності судом першої інстанції.

Структура 2024-2025 навчального року

2024-2025 навчальний рік розпочинається 2 вересня 2024 року святом Дня знань. Відповідно до п.3 ст.10 розділу III Закону України «Про повну загальну середню освіту» навчальний рік триває не менше 175 навчальних днів та закінчується не пізніше 1 липня.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою з осінніми, зимовими, весняними канікулами. Орієнтовна структура навчального року:

I семестр – з 02.09.2024 р. по 27.12.2024 р.

II семестр з 13.01.2025 р. по 30.05.2025 р.

1 чверть – 02.09 – 25.10

2 чверть – 04.11 – 27.12

3 чверть – 13.01 - 21.03

4 чверть – 31.03 – 30.05

Осінні канікули – з 26.10.2024 р. по 03.11. 2024 р.

Зимові канікули – з 28.12.2024 р. по 12.01.2025 р.

Весняні канікули - з 22.03.2025 р. по 30.03.2025 р.

Додаткові канікули для учнів 1 класу з 19 по 25 лютого 2025 року.

30 травня 2025 року - свято Останнього дзвінка.

Навчальний рік закінчується проведенням державної підсумкової атестації випускників початкової, базової школи.

Орієнтовні дати вручення документів про освіту для випускників 9-х класів – 06 червня 2024 року.

Додаток 1

**Перелік програм
для вивчення предметів інваріантної складової робочого навчального плану у 2024-2025
навчальному році**

№ з/п	Клас	Назва програми	Автор	Коли і ким надано гриф	Кількість годин	
					за програмою	фактично
Початкова школа						
1	1	Типові освітні програми для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти	О.Я.Савченко	Наказ МОіН України від 08.10.2019р. № 1272		
2	2	Типові освітні програми для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти	О.Я.Савченко	Наказ МОіН України від 08.10.2019р. № 1272		
3	3	Типові освітні програми для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти	О.Я.Савченко	Наказ МОіН України від 08.10.2019р. № 1273		
4	4	Типові освітні програми для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти	О.Я.Савченко	Наказ МОіН України від 08.10.2019р. № 1273		
ІБазова школа						
	5-6	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Авторський колектив Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В.,	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795	175	175

			Попова Т.Д.			
	7	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Авторський колектив Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795	105	105
	8	Українська мова. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання	Авторський колектив Шелехова Г. Т., Голуб Н. Б., Глазова О. П.	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804	70	70
	9	Українська мова. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання	Авторський колектив Шелехова Г. Т., Голуб Н. Б., Глазова О. П.	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804	70	70
	5-6	Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Архипова В.П., Січкач С.І., Шило С.Б.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795	122	122
	7	Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Архипова В.П., Січкач С.І., Шило С.Б.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795	52	52
	8-9	Українська література Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив Мовчан Р.В., Івасюк О.М., Кавун Л.І.	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804	70	70
	5-6	Зарубіжна література. Модельна навчальна програма для закладів базової середньої освіти	Авторський колектив О.Ніколенко, О.Ісаєва, Ж.Клименко	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795	52	52
	7	Зарубіжна література. Модельна навчальна програма для закладів базової середньої освіти	Авторський колектив О.Ніколенко, О.Ісаєва, Ж.Клименко	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795	52	52
	8-9	Зарубіжна література Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив Ніколенко О.М., Таранік-Ткачук К.В., Фоміна С.П.	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804	70	70
	5	Модельна навчальна програма «Досліджуємо історію і суспільство. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти	автори Пометун О.І. Ремех Т.О. Малієнко Ю.Б.	наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795	52	52

	6	Модельна навчальна програма «Досліджуємо історію і суспільство. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти	автори Пометун О.І. Ремех Т.О. Малієнко Ю.Б.	наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795	87	87
	7	Модельна навчальна програма Історія України.	Авторський колектив Пометун О.І. Ремех Т.О. Малієнко Ю.Б.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795	52	52
	7	Модельна навчальна програма Всесвітня історія.	Авторський колектив Пометун О.І. Ремех Т.О. Малієнко Ю.Б.	Наказ МОН України від від 12.07.2021 №795	35	35
	8	Історія України. 5-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив Пометун О.І., Атамась О.В., Мудрий М.М.	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804	52	52
	8	Всесвітня історія. 5-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив Пометун О.І., Атамась О.В., Мудрий М.М.	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804	35	35
	9	Історія України. 5-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив Пометун О.І., Атамась О.В., Мудрий М.М.	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804	52	52
	9	Всесвітня історія. 5-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив Пометун О.І., Атамась О.В., Мудрий М.М.	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804	35	35
	5-6	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Автор Істер О.С.	Наказ МОН України від 12.07.2021 р. №795	175	175
	8-9	Математика. 5-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив М. І. Бурда, Ю. І. Мальований	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804	70	70
	5-6	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Авторський колектив Редько В.Г. Шаленко О.П. Сотникова С.І. Коваленко О.Я. Коропецька І.Б. Якоб О.М. Самойлюкевич І.В. Добра О.М. Кіор Т.М.	наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795	122	122

	7	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Авторський колектив Редько В.Г. Шаленко О.П. Сотникова С.І. Коваленко О.Я. Коропецька І.Б. Якоб О.М. Самойлюкевич І.В. Добра О.М. Кіор Т.М.	наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795	122	122
	8-9	Іноземні мови 8-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів		Наказ МОН України від 07.06.2017 №804	105	105
	5-6	Модельна навчальна програма «Інформатика 5-6 класи»	Автори Ривкінд Й.Я	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795	52	52
	7	Модельна навчальна програма «Інформатика класи»	Автори Ривкінд Й.Я	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795	70	70
	8-9	Інформатика. 5-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив Жалдак М.І., Горошко Ю.В., Завадський І.О.	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804	70	70
	5-6	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Автори: Масол Л.М. Просіна О.В.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795	35	35
	7	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Автори: Масол Л.М. Просіна О.В.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795	70	70
	8-9	Мистецтво. 8-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804	35	35
	9	Правознавство (практичний курс). Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив Ремех Т., Муза О., Євтушенко Р.	Наказ МОН України від 14.07.2016 №826	35	35
	5-6	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Авторський колектив Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795	70	70

	7	Модельна навчальна програма «Біологія» 7-9 кл	Балан П.Г. Кулініч О.М. Юрченко Л.П.	Наказ від 06.09.2023 року №1090	87	87
	8-9	Біологія. 6-9кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Остапченко	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804	70	70
	8	Фізика. 7-9кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	О. І. Ляшенко, В. Г. Бар'яхтар	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804	70	70
	9	Фізика. 7-9кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	О. І. Ляшенко, В. Г. Бар'яхтар	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804	105	105
	6-7	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р., Гільберг Т. Г., Даценко Л. М.)	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795	70	70
	8	Географія. 6-9кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Я. Б. Олійник, Р.В.Гладковський, Л. М. Даценко.	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804	70	70
	9	Географія. 6-9кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Я. Б. Олійник, Р.В.Гладковський, Л. М. Даценко.	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804	52	52
	7	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р., Гільберг Т. Г., Даценко Л. М.)	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795	105	105
	8-9	Хімія. 7-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Величко Л.П., Дубовик О.А., Бобкова О.С., Баланенко В.В., Пугач С.В., Рогожнікова О.В.	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804	68	68
	5-6	Модельна навчальна програма «ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКА ТА ДОБРОБУТ. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795	35	35
	7	Модельна навчальна програма «ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКА ТА ДОБРОБУТ. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795	35	35
	8	Основи здоров'я. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Укладачі програми: Бойченко Т.Є.; Воронцова Т.В.; Москаленко О.Л.; Дерев'янко В.В.;	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804	35	35

			Пономаренко В.С.; Поліщук Н.М.; Фіцайло С.С.			
	9	Основи здоров'я. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Укладачі програми: Бойченко Т.Є.; Воронцова Т.В.; Москаленко О.Л.; Дерев'янка В.В.; Пономаренко В.С.; Поліщук Н.М.; Фіцайло С.С.	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804	35	35
	5-6	Модельна навчальна програма «Фізична культура.5-6 класи » для закладів загальної середньої освіти	Педан О.С. Коломоєць Г.А. Боляк А.А. та інш.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795	105	105
	8-9	Фізична культура. Навчальна програма з фізичної культури для 5-9-х класів для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив: Тимчик М.В., Алексейчук Є.Ю., Дерев'янка В.В. та інші	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804	105	105
	5-6	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Авторський колектив: Терещук А.І., Абрамова О.В., Гашак В.М., Павич Н.М.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795	70	70
	7	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Авторський колектив: Терещук А.І., Абрамова О.В., Гашак В.М., Павич Н.М.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795	35	35
	8-9	Трудове навчання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів.	В.К. Сидоренко та інші	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804	35	35

Додаток 2

Перелік програм
для вивчення предметів варіативної складової робочого навчального плану у 2024-2025
навчальному році

№ з/п	Клас	Назва програми	Автор	Коли і ким надано гриф	Кількість годин	
					за навчальним планом	фактично
Початкова школа						
1	1	Типові освітні програми для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти	О.Я.Савченко	Наказ МОіН України від 08.10.2019р. № 1272	35	35
2	2	Типові освітні програми для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти	О.Я.Савченко	Наказ МОіН України від 08.10.2019р. № 1272	35	35
3	3	Типові освітні програми для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти	О.Я.Савченко	Наказ МОіН України від 08.10.2019р. № 1273	35	35
4	4	Типові освітні програми для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти	О.Я.Савченко	Наказ МОіН України від 08.10.2019р. № 1273	35	35
Базова школа						
1	9	Математика. 5-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив М. І. Бурда, Ю. І.	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804	35	35

			Мальований			
2	9	Курс за вибором «Юний географ-краєзнавець»(6-11 класи)	Авторський колектив Чобан Р. Д Подолук С. М.	Лист ІМЗО від 10.03.2019 №22.1/12-Г-168)	70	70
3	8	Курс за вибором «Юний географ-краєзнавець»(6-11 класи)	Авторський колектив Чобан Р. Д Подолук С. М.	Лист ІМЗО від 10.03.2019 №22.1/12-Г-168)	35	35
4	8	Факультатив «Українська народна вишивка»	Терещенко І.І.	Лист ІМЗО від 03.07.2019 № 22.1/12-Г-533	35	35
5	8	Факультатив «Технолонія виготовлення вінка зі штучних квітів	Воїтелева Г.О	Лист ІМЗО від 03.07.2019 № 22.1/12-Г-533	35	35
6	5-9	Гурток «Історичне краєзнавство»	Омельянюк Д.Г. Савчук О.А.	Лист МОН України від 14.07.2019 № 1/11-7083	166	9

Директор гімназії

Тетяна ВЕТРОВА

Додаток 3
складений відповідно до Типової освітньої програми
закладів загальної середньої освіти І ступеня,
затвердженої наказом Міністерства освіти
і науки України від 08.10.2019 року № 1272,1273

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 1-4 класів початкової школи
закладу загальної середньої освіти «Кузьмівська гімназія»
Степанської селищної ради Рівненської області
на 2024-2025 навчальний рік,
(складений на підставі типових освітніх програм,
затверджених наказами МОН України
від 08.10.2019 №№1272, 1273(розроблених під керівництвом О.Я.Савченко)

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень			
	1 клас	2 клас	3 клас	4 клас
Інваріативний складник				
Українська мова	7	7	7	7
Літературне читання				
Іноземна мова (англійська)	2	3	3	3
Математика	4	4	5	5
Я досліджую світ	3	3	3	3
Дизайн і технології	1	1	1	1
Інформатика	-	1	1	1

Мистецтво	2	2	2	2
Фізична культура	3	3	3	3
Усього	22	24	25	25
Варіативний складник				
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1	1	1
Кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету(без урахування поділу на групи)	23	25	26	26
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20	22	23	23

Додаток 4
складений відповідно до Типової освітньої програми
закладів загальної середньої освіти І ступеня,
затвердженої наказом Міністерства освіти
і науки України від 08.10.2019 року № 1273, 1273

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

для 4 класу (інклюзивне навчання)

**закладу загальної середньої освіти «Кузьмівська гімназія»
Степанської селищної ради Рівненської області на 2024-2025 навчальний рік,
(складений на підставі типових освітніх програм,
затверджених наказами МОН України
від 12.08.2022 року № 743 (розроблених під керівництвом О.Я.Савченко)**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень
	4 клас
Інваріативний складник	
Українська мова	7
Літературне читання	
Іноземна мова (англійська)	3
Математика	5
Я досліджую світ	3
Дизайн і технології	1
Інформатика	1
Мистецтво	2

Фізична культура	3
Усього	25
Варіативний складник	
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1
Корекційно-розвиткові заняття	
Орієнтування в просторі	2
Розвиток мовлення	2
Розвиток статичної рівноваги	1
Корекція розвитку	1
Кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету(без урахування поділу на групи)	26+6(корекційні)
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20

Додаток 5
складений відповідно до Типової освітньої програми
закладів загальної середньої освіти II ступеня,
затвердженої наказом Міністерства освіти
і науки України від 19.02.2021 № 235 (таблиця 1)

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 5 класу
закладу загальної середньої освіти «Кузьмівська гімназія»
Степанської селищної ради Рівненської області
на 2024-2025 навчальний рік

(Додаток 5 складений відповідно до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 № 1120 (додаток 3) «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»)

Освітня галузь	Годин		Навчальні предмети та інтегровані курси	Мін. к-сть год	Кількість годин на тиждень
	Мін	Макс			
Мовно-літературна	10	13	Українська мова	4	4
			Українська література	1,5	2
			Зарубіжна література	1	1,5
			Англійська мова	3,5	3,5
Математична	4	6	Математика	4	5
Природнича	1,5	3	ІК «Пізнаємо природу»	1,5	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	1	3	ІК «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1
Громадянська та історична	1	2	ІК «Досліджуємо історію та суспільство»	1,5	1,5

Технологічна	1	3	Технології	1	2
Інформатична	1	2	Інформатика	1	1,5
Мистецька	1	3	ІК «Мистецтво»	1	2
Фізкультурна	3	3	Фізична культура	3	3
Усього (без фізичної культури + фізична культура)				20,5+3	27,5+3
Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами				7,5	
Додаткові години (для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, Міжгалузеві інтегровані курси)					
Математична		STEM		1,5	1,5
Природнича					
Технологічна					
Гранично допустиме навчальне навантаження					28
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу класів на групи)					30,5

Додаток 6
складений відповідно до Типової освітньої програми
закладів загальної середньої освіти II ступеня,
затвердженої наказом Міністерства освіти
і науки України від 19.02.2021 № 235 (таблиця 1)

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 6 класу
закладу загальної середньої освіти «Кузьмівська гімназія»
Степанської селищної ради Рівненської області
на 2024-2025 навчальний рік

(Додаток 6 складений відповідно до Типової освітньої програми для 5-9 класів
закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від
09.08.2024 № 1120 (додаток 3) «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів
закладів загальної середньої освіти»)

Освітня галузь	Годин		Навчальні предмети та інтегровані курси	Мін. к-сть год	Кількість годин на тиждень
	Мін	Макс			
Мовно-літературна	10	13	Українська мова	4	4
			Українська література	1,5	2
			Зарубіжна література	1	1,5
			Англійська мова	3,5	3,5
Математична	4	6	Математика	4	5
Природнича	2	5	ІК «Пізнаємо природу»	1	2
			Географія	1	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	1	3	ІК «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1

Громадянська та історична	1,5	3	ІК «Довліджуємо історію та суспільство»	1,5	2,5
Технологічна	1	3	Технології	1	2
Інформатична	1	2	Інформатика	1	1,5
Мистецька	1	3	ІК «Мистецтво»	1	2
Фізкультурна	3	3	Фізична культура	3	3
Усього (без фізичної культури + фізична культура)				21,5+3	30,5+3
Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами				9,5	
Додаткові години (для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, Міжгалузеві інтегровані курси)					
Математична		STEM		1,5	1,5
Природнича					
Технологічна					
Гранично допустиме навчальне навантаження					31
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу класів на групи)					33,5

Додаток 7
складений відповідно до Типової освітньої програми
закладів загальної середньої освіти II ступеня,
затвердженої наказом Міністерства освіти
і науки України від 19.02.2021 № 235 (таблиця 1)

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 7 класу
закладу загальної середньої освіти «Кузьмівська гімназія»
Степанської селищної ради Рівненської області
на 2024-2025 навчальний рік

(Додаток 7 складений відповідно до Типової освітньої програми для 5-9 класів
закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від
09.08.2024 № 1120 (додаток 3) «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів
закладів загальної середньої освіти»)

Освітня галузь	Годин		Навчальні предмети та інтегровані курси	Мін. к-сть год	Кількість годин на тиждень
	Мін	Макс			
Мовно-літературна	9	12	Українська мова	4	3
			Українська література	1,5	2
			Зарубіжна література	1	1,5
			Англійська мова	3,5	3,5
Математична	4	6	Алгебра	2,5	3
			Геометрія	1,5	2
Природнича	7	9	Географія	2	3
			Біологія	2	2,5
			Фізика	2	2

			Хімія	1	1
Соціальна і здоров'язбережувальна	1	3	ІК «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1
Громадянська та історична	1,5	3	Історія України	0,5	1
			Всесвітні історія	0,5	1
			Громадянська освіта	0,5	0,5
Технологічна	1	2	Технології	1	1
Інформатична	1	2	Інформатика	1	2
Мистецька	1	3	ІК «Мистецтво»	1	2
Фізкультурна	3	3	Фізична культура	3	3
Усього (без фізичної культури + фізична культура)				25,5+3	32+3
Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами				6,5	
Додаткові години (для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, Міжгалузеві інтегровані курси)					
Гранично допустиме навчальне навантаження					32
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу класів на групи)					35

Додаток 8
складений відповідно до Типової освітньої програми
закладів загальної середньої освіти II ступеня,
затвердженої наказом Міністерства освіти
і науки України від 19.02.2021 № 235 (таблиця 1)

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 7 класу (індивідуальне навчання)
закладу загальної середньої освіти «Кузьмівська гімназія»
Степанської селищної ради Рівненської області
на 2024-2025 навчальний рік

(Додаток 8 складений відповідно до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 № 1120 (додаток 3) «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»)

Освітня галузь	Годин		Навчальні предмети та інтегровані курси	Мін. к-сть год	Кількість годин на тиждень
	Мін	Макс			
Мовно-літературна	9	12	Українська мова	4	3
			Українська література	1,5	2
			Зарубіжна література	1	1,5
			Англійська мова	3,5	3,5
Математична	4	6	Алгебра	2,5	3
			Геометрія	1,5	2
Природнича	7	9	Географія	2	3

			Біологія	2	2,5
			Фізика	2	2
			Хімія	1	1
Соціальна і здоров'язбережувальна	1	3	ІК «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1
Громадянська та історична	1,5	3	Історія України	0,5	1
			Всесвітні історія	0,5	1
			Громадянська освіта	0,5	0,5
Технологічна	1	2	Технології	1	1
Інформатична	1	2	Інформатика	1	2
Мистецька	1	3	ІК «Мистецтво»	1	2
Фізкультурна	3	3	Фізична культура	3	3
Усього (без фізичної культури + фізична культура)				25,5+3	32+3
Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами				6,5	
Корекційно-розвиткові заняття	Соціально-побутове орієнтування			2	
	Розвиток мовлення			2	
	Лікувальна фізкультура			1	
	Корекція розвитку			1	
Гранично допустиме навчальне навантаження					32
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу класів на групи)					35

Додаток 9
складений відповідно до Типової освітньої програми
закладів загальної середньої освіти II ступеня,
затвердженої наказом Міністерства освіти
і науки України від 20.04.2018 № 405 (таблиця 1)

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 8,9 класів
закладу загальної середньої освіти «Кузьмівська гімназія»
Степанської селищної ради Рівненської області
на 2024-2025 навчальний рік
(згідно з таблицею 1 наказу МОН України від 20.04.2018 №405)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	
		8	9
Мова і література	Українська мова	2	2
	Українська література	2	2
	Англійська мова	3	3
	Зарубіжна література	2	2

Суспільствознавство	Історія України	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1
	Основи правознавства	-	1
Мистецтво	Мистецтво	1	1
Математика	Алгебра	2	2
	Геометрія	2	2
Природознавство	Біологія	2	2
	Географія	2	1,5
	Фізика	2	3
	Хімія	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура	3	3
Разом		28,5+3	30+3
Додаткові години на проведення індивідуальних консультацій та групових занять з української мови		3	3
Години на підсилення предмету	Математика		1
Курси за вибором	Юний географ-краєзнавець	1	2
Факультатив	Технології	2	
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		31,5+3	33+3

СХВАЛЕНО
на засіданні педагогічної ради
(протокол № 1 від 26 серпня 2024)